

občana, keď túto svoju predošlú príslušnosť dľa platných zákonov ztratila a keď je teraz bezdomovcom. Taká osoba mohla by sa uchádzať len o udeľenie čl. štátneho občianstva.

Taktiež terajšie Uhorsko je povinné v smysle čl. 57. Trianonskej mierovej smluvy (§ 19. zák. čl. L/1879) uznať za svojich príslušníkov osoby, ktoré sa narodili na území Uhorska a ktoré narodením nenadobudly iného štátneho občianstva.

Tú istú zviazanosť má aj Rakúsko dľa čl. 65. mierovej smluvy St. Germainskej.

Ohľadom Rumunska a kráľ. S. H. S., pokiaľ sa jedná o územie, ktoré predtým patrilo Uhorsku, platia obdobné ustanovenia § 19. zák. čl. L/1879.

Poľsko tiež uznáva za svojich občanov osoby, ktoré sa na území poľskom narodily a nie sú občanmi štátu iného (čl. 2. č. 2. zákona poz. 44/1920 Dz. U.).

Pokiaľ sa vtedy jedná o osobu, ktorej pôvodnú príslušnosť žiadnym spôsobom není možné zistiť, treba ju považovať za štátneho občana toho štátu, v ktorého území leží obec, kde sa dotyčná osoba narodila.

(Pokračovanie.)

Dr. Štefan Moys:

Výťah z rozhodnutí Najv. súdu R. Č. S. vo veciach trestných.

Neprekonateľná prekážka k podaniu odporu v smysle § 4. zák. č. 8/1924.

Na základe odvolania štátneho zástupcu proti prvostupňovému oslobodzujúcemu rozsudku bolo pred súdnou tabulou v Bratislave nariadené hlavné odvolacie pojednávanie na deň 27. októbra 1924 a predvolanie k tomuto pojednávaniu bolo obžalovanej dňa 11. októbra 1924, tedy v čas, do vlastných rúk doručené.

Obžalovaná sa k hlavnému odvolaciemu pojednávaniu neustanovila, bola však zastúpená verejným obhájcom a bolo preto na základe § 1. zák. čís. 8/1924 Sb. z. a n. toto pojednávanie konané v jej neprítomnosti. Obžalovaná bola vtedy v smysle obžaloby vinnou uznaná a na základe § 49. odst. 1. veta 1. Tr. nov. s upotrebením § 91. Tr. z. odsúdená na 8 mesiacov žalára a súdu prvej stolice bolo uložené, aby rozhodnul, či priznáva obžalovanej podmienený odklad výkonu trestu alebo nie.

Štátny zástupca a verejný obhájca vzali rozsudok na vedomie.

Ešte pred tým, než mohol byť rozsudok súdnej tabule obžalovanej v smysle § 425. Trp. vyhlásený a táto o právu podania odporu dľa § 4. čís. 8/1924 Sb. z. a n. poučená, splnomocnený obhájca obžalovanej Dr. L. B., ktorý obžalovanú už pred súdom prvej stolice zastupoval, podal a síce už dňa 31. októbra 1924 u súdnej tabule odpor spojený so zmätočnou sťažnosťou proti rozsudku súdnej tabule.

Odpor v smysle § 4. shora cit. zák. zakladá sťažovateľ na tej okolnosti, že obžalovaná pre nemoc nemohla sa k hlavnému odvolaciemu pojednávaniu dostaviť a jej splnomocnený obhájca Dr. B. že dňa 26. októbra 1924 o 11. hod. 10 min. — tedy ešte deň pred hlavným odvolacím pojednávaním — telegraficky požiadal Dra Jána G., pravotára v Bratislave, aby zastupovanie obžalovanej pred súdnou tabulou prevzal, tento však v písme zo dňa 27. októbra 1924 mu sdělil, že teprv tohoto dňa telegram obdržal a keď k súdnej tabuli prišiel, bolo mu sdelené, že v tejto trestnej veci hlavné odvolacie pojednávanie bolo už vybavené.

Tieto okolnosti považuje sťažovateľ za neprekonateľnú prekážku v smysle zákona, ktorá je dôvodom pre nariadenie nového hlavného odvolacieho pojednávania.

Odpor nie je odôvodnený.

Obžalovanej, ktorá mala svojho splnomocneného obhájcu, ktorý ju už pred súdom prvej stolice zastupoval, bolo predvolanie k hlavnému odvolaciemu pojednávaniu doručené už dňa 11. októbra 1924, tedy plných 16 dní pred týmto.

Je zrejmé, že obžalovaná, keď chcela byť aj pred súdnou tabulou zvoleným obhájcom zastúpená a chcela-li okrem toho aj sama byť pri hlavnom odvolacom pojednávaní prítomná, avšak pre nemoc tak učiníť nemohla, bolo potrebné, aby buď sama alebo prostredníctvom jej obhájcu túto okolnosť ohlásila a o odročenie pojednávania žiadala.

Obžalovaná tak neurobila, len obhajobu svojmu obhájcovi sverila, ačkoľvek deň hl. pojednávania pred súdnou tabulou bol jej dlhšiu dobu známy.

V odpore sa vôbec ani to netvrdí, že by obžalovaná snáď bola tak náhle a ťažko ochorela, že by v čas ani súdnu tabulu a ani jej obhájcu nemohla vyzrozumieť, že chce byť pri hlavnom odvolacom pojednávaní prítomná.

Z okolnosti však, že zvolený obhájca obžalovanej obrátil sa na pravitára v sídle súdnej tabule so žiadosťou, aby obhajobu obžalovanej prevzal, vyplýva, že sa tu nejednalo o prítomnosť obžalovanej pri hlavnom odvolacom pojednávaní, lež len o obhajobu. Následkom všetkých týchto okolností nelzá hovoriť o neprekonateľnej prekážke, ktorá by bola príčinou, že obžalovaná k hlavnému odvolaciemu pojednávaniu neprišla.

Čo sa týka tej okolnosti, že telegram obhájcu obžalovanej, ktorým bol iný obhájca splnomocnený, aby obžalovanú pri odvolacom pojednávaní zastupoval, bol opozdene tomuto doručený, je známa vec, že sa také opozdenie pri telegramoch môže stať a bolo potrebné aj s touto okolnosťou rátať a ani táto okolnosť nemôže byť považovaná za neprekonateľnú prekážku k podaniu odporu, právo ktorého v smysle zákona len obžalovanej stránke prislúcha, nie však obhájcovi pre jeho osobu.

Následkom toho odpor Najvyšší ako v smysle § 4. čís. 7, odst. 2. zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. príslušný súd usnesením zamietnul a zmätočnú sťažnosť odmietnul.

(Č. Zm. III. 417/25 zo dňa 27/VI. 1925.)

Keď obžalovaný hneď po vyhlásení rozsudku upustil od použitia oprávneného prostriedku, v trojdňovej lehote stanovenej k podaniu oprávneného prostriedku nemôže už toho použiť.

Obžalovaný pri vyhlásení rozsudku súdnej tabule bol prítomný a uspokojil sa. Tretieho dňa, však po vyhlásení rozsudku podal zmätočnú sťažnosť na základe bodov 1. a), b), c), 2. a 3. § 385. Trsp. bez udania bližších dôvodov.

Súdna tabula prijala zmätočnú sťažnosť, lebo dľa jej mienky môže obžalovaný behom troch dní oznámiť opravný prostriedok i v tom prípade, keď pri vyhlásení otzného rozsudku bol spokojný.

Tento názor však je mylný. Zmätočná sťažnosť je zákonom už neprípustná a mala byť preto v smysle odst. 3. § 434. Trsp. odmietnutá a to z týchto dôvodov:

Je síce pravda, že opravný prostriedok v smysle bodu II. 17. zákona čís. 1/1920 Sb. z. a n. má byť oznámený behom troch dní. I to je pravda, že keď opravný prostriedok oznámený a potom zase späť vzatý bol, — môže byť v smysle odst. 4. § 394. Trsp. behom doby, ustálenej k oznámeniu oprávneného prostriedku (tedy pred tým dľa 388. Trsp. behom 8 dní a teraz behom troch dní) znova oznámený prípadne až do uplynutia tejto lehoty — i premenený. Avšak to vzťahuje sa len na ten prípad, keď opravný prostriedok už raz skutočne oznámený bol a nedá sa predpokladať, že zákonodarstvo by bolo bývalo chcelo rozmnožovať možnosti oznámenia opravných prostriedkov i na ten prípad, keď obžal-

vaný hneď po vyhlásení rozsudku upustil od použitia opravného prostriedku.

Zmätočná sťažnosť je tedy v tomto prípade už opozdená a bola preto v smysle odst. 3. § 434. Trsp. odmietnutá, z čoho plynie, že rozsudok súdnej tabule nemohol byť v smysle odst. 1. § 30. Trsp. nov. ani preskúmaný z úradnej povinnosti.

(Č. Kr. III. 334/23 z 31/III. 1925.)

Dr. C. Bařinka:

Přehled občanských rozhodnutí N. S.

Zmena žaloby nastane vtedy, keď dôjde k zmene práva, ktoré je základom žaloby, takže pôvodne uplatňované právo není totožné s právom pozdejšie uplatňovaným.

V danom prípade žaloba založená bola na vlastnícke právo dotyčne spornej nemovitosti a o toto právo bola oprená žaloba i v odvolacom pokračovaní s tou odchýlkou, že sporná nemovitosť, ktorú žalovaná údajne bezprávne má v držbe, v žalobe a počas pokračovania pred súdom prvej stolice označená bola lok. čís. 193., v odvolacom pokračovaní označená bola parcelou č. 247 obce V.

Je z toho zrejme, že v danom prípade ide len o opravu pozemnoknižného označenia spornej nemovitosti bezo zmeny práva, uplatňovaného žalobou a z celého materiálu sporu je očividné, že strany pod spornou nemovitostou myslely len parcelu č. 247.

Ponevác však oprava v pozemnoknižnom označení nemovitosti — podľa § 188. Osp. — není zmenou žaloby, neprípustnou v odvolacom pokračovaní, mýlil sa odvolací súd, keď potvrdil rozsudok prvostupňového súdu, zamietajúci žalobu z toho dôvodu, že ide o neprípustnú zmenu žaloby.

Ponevác však odvolací súd — vychádzajúci z mýlného právneho stanoviska — skutkového stavu, potrebného k meritornému rozsúdeniu veci, nezistil a tak dovolací súd nemal dostatočného podkladu k tomu, aby vo veci samej konečne rozhodnúť mohol, nezbyvalo, než aby odvolací súd sa upravil, aby vo veci ďalej pokračoval, skutkový stav pravidelne zistil a potom vyniesol nové rozhodnutie.

(Nález č. Rv. III. 770/24-3.)

Právoplatný rozsudok trestného súdu je záväzným aj pre občanský spor, ktorého základom je práve onen trestný čin.

V trestnom spore právoplatným rozsudkom bolo určené, že na zmenkách meno žalovanej — vdovy po Jánovi B. — jej syn Ján B. falšoval a za tento trestný čin bol aj právoplatne odsúdený.

Je bezpochybné, že tento trestný rozsudok je v tomto civilnom spore, v tomto smere, či je základná námietka žalovanej, že ona zapravotené zmenky nepodpísala, záväzným aj pre súd civilný, z čoho však plynie, že keď žalovaná tie zmenky, dotyčne ktorých žalujúca strana si vyhradila platelný príkaz, nepodpísala, nemôže byť tedy ani odsúdená na zaplatenie zmenkovej pohľadávky.

Nebolo by srovnateľné s právnou bezpečnosťou, aby v tých istých otázkach došlo k rozporu medzi právoplatným rozsudkom trestného a rozsudkom súdu občianskeho, ačkoľvek i to, i ono pokračovanie čo do hodnotenia dôkazov vybudované je v podstate na tých istých zásadách, ba pokračovanie trestné vybudované je dokonca na zásade vyšetrovacej.

Tomu nasvedčujú však aj pozitívne predpisy § 234. a § 563, bod 8. a 9. Osp. V § 234. Osp. oprávňuje zákon občiansky súd, aby v prípadoch